

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de voorzitter van het college van burgemeester en wethouders

Geachte voorzitter,

Zoals u weet heeft een groot aantal burgers¹ in Nederland te maken met problematische schulden. Gevreesd wordt dat dit aantal door de coronacrisis snel zal oplopen. Veel gemeenten verwachten dan ook een enorme toestroom van mensen met geldproblemen en problematische schulden. Vooral zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp-ers), zullen zich in de komende periode tot de gemeente wenden voor hulp en ondersteuning. Coronasteunmaatregelen kunnen immers niet voorkomen dat zij door deze crisis financieel kopje onder zullen gaan. Niet iedereen beschikt over een financiële buffer of heeft mogelijkheden om vaste uitgaven omlaag te brengen.

Op dit moment is niet duidelijk in hoeverre gemeenten op de verwachte aanloop voorbereid zijn. Brancheverenigingen en belangenorganisaties signaleren dat gemeenten hun dienstverlening aan ondernemers (nog) nauwelijks hebben ingericht en ondernemers met problematische schulden onvoldoende hulp zullen (kunnen) bieden. Volgens Pointer² is het in bijna twee derde van de 150 bevroegde gemeenten niet duidelijk hoe schuldhulpverlening aan ondernemers wordt verstrekt, worden ondernemers standaard geweigerd, of bestaat schuldhulp voor deze groep gewoonweg niet. Uit dat onderzoek komt het beeld naar voren dat (te) weinig gemeenten klaar staan voor hulp en ondersteuning voor zzp-ers. Dit beeld baart mij zorgen.

Gemeenten bieden niet altijd een brede toegang tot de schuldhulpverlening

Gemeenten kunnen schuldhulpverlening benutten om hun inwoners uit multi-problematische situaties te krijgen. Het is dan wel nodig dat de deur van de schuldhulpverlening wijd open staat. In mijn rapporten [Een open deur?](#) en [Een open deur? Het vervolg](#), constateerde ik echter dat gemeenten in de praktijk lang niet altijd die laagdrempelige toegang tot schuldhulpverlening bieden. Hierdoor krijgen burgers niet de noodzakelijke en passende hulp die zij zo hard nodig hebben. Vooral bepaalde groepen burgers, waaronder zzp-ers, worden categoriaal uitgesloten van schuldhulp. Een individuele belangenafweging bij het nemen van een beslissing (wel/niet toelaten tot schuldhulp, welke hulp is passend) vindt in die gevallen nauwelijks plaats. Dit, terwijl de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) een dergelijke categorale uitsluiting niet toelaat.

Ik riep gemeenten op de toegang tot de schuldhulpverlening voor zelfstandigen te verbeteren. Daarbij benadrukte ik dat het daarbij niet genoeg was alleen de bekendheid van de toegang tot en de kredietverlening vanuit de Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) te verbeteren.

¹ Volgens het CBS gaat het om zo'n 650.000 mensen.

² Zie [nieuwsbericht](#)

Pagina 1

Datum

25 februari 2021

Onderwerp

Oproep en aankondiging onderzoek

Ons nummer

Bijlage(n)

Contactpersoon

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Ik vond en vind het noodzakelijk dat gemeenten gespecialiseerde schuldhulp aan zelfstandigen inhuren of zelf aanbieden. Zelfstandigen met een levensvatbaar bedrijf moeten – net als andere burgers – de kans krijgen om via een schuldregeling of een andere vorm van schuldhulp een nieuwe start te maken. Inmiddels is de Wgs gewijzigd. Expliciet wordt nu in deze wet bepaald dat zelfstandige ondernemers recht hebben op schuldhulpverlening: per 1 januari 2021 moeten gemeenten ondersteuning bieden aan zelfstandigen die moeite hebben het hoofd boven water te houden.

Oproep Nationale ombudsman

Op welke wijze gemeenten hun schuldhulpdienstverlening aanbieden staat hun vrij. Het is niet aan mij gemeenten te vertellen hoe zij deze moet inrichten.

Wel vind ik het als ombudsman essentieel dat de gemeente bereid is om vanuit het burgerperspectief te kijken naar wat mensen, die zich aanmelden voor schuldhulp, nodig hebben en hun dienstverlening daarop in te richten.

Eerder heb ik een viertal uitgangspunten geformuleerd voor een breed toegankelijke schuldhulpverlening. Kort samengevat komt het erop neer dat een burger, als het gaat om de toegang tot schuldhulp, in redelijkheid mag verwachten:

1. dat hij zijn hulpvraag – zonder voorwaarden vooraf – altijd in een persoonlijk gesprek kan toelichten en over alle mogelijkheden van hulp wordt geïnformeerd;
2. dat zijn gemeente zich voldoende inspant hem binnen te laten of binnen te houden;
3. dat bij de beslissing of hij al dan niet in aanmerking komt voor schuldhulpverlening altijd een afweging wordt gemaakt waarbij de individuele omstandigheden integraal worden meegewogen;
4. dat dit besluit in een schriftelijke beschikking duidelijk en goed gemotiveerd wordt.

Het is belangrijk dat deze uitgangspunten, zeker nu veel zzp-ers door de coronacrisis dreigen om te vallen, door gemeenten worden toegepast. Daarnaast vind ik het nodig dat gemeenten voldoende deskundigheid en capaciteit in huis halen zodat zij goed voorbereid zijn op de verwachte grote hoeveelheid aanvragen schuldhulpverlening.

Aankondiging onderzoek en meldpunt voor zzp-ers

Zoals aangekondigd in onze [Ombudsagenda 2021](#) zal ik in het najaar van 2021 een grootschalig onderzoek instellen naar schuldhulpverlening aan zzp-ers. De vragen in hoeverre zzp-ers ruimhartig worden toegelaten tot schuldhulpverlening en of gemeenten hierbij onze eerder geformuleerde uitgangspunten voor een breed toegankelijk schuldhulpverlening in acht nemen, staan in dit onderzoek centraal.

Wij stellen op 1 maart 2021 een meldpunt voor zzp-ers open.

De meldingen van de zzp-ers zullen worden betrokken in het (in het najaar te openen) onderzoek naar mogelijke knelpunten die zzp-ers ervaren als zij in aanmerking willen komen voor gemeentelijke schuldhulpverlening. Naar verwachting zal het onderzoek begin 2022 worden afgerond.

Contact

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met de projectleider,

Pagina 3

Ons nummer

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman

Reinier van Zutphen